

Broj 2025/01-648
Podgorica, 21. 03. 2025 god.

Obrazloženje za uvođenje novog predmeta

Metodi optimizacije u mašinskom učenju

Akademske doktorske studije

Predmet je posvećen matematičkim i algoritamskim osnovama mašinskog učenja. Student koji savlada ove osnove može raditi na konceptualnim rješenjima u mašinskom učenju. Materijal može biti značajan za studente matematike i računarskih nauka koji su zainteresovani za primjene.

U Podgorici,

Vladimir Jaćimović
prof. dr Vladimir Jaćimović
21. 03. 2025. god.

Naziv predmeta: Metodi optimizacije u mašinskom učenju				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Izborni		10	3P+1V
Studijski programi za koje se organizuje: Matematika, akademske doktorske studije				
Uslovljenost drugim predmetima: nema				
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da student savlada osnovne metode optimizacije koji se koriste u mašinskom učenju, kao i da implementira nekoliko algoritama.				
Ishodi učenja: Nakon što položi ovaj ispit student će biti upoznat sa ulogom i tehnikama optimizacije u mašinskom učenju. Takođe, student će biti sposoban da implementira optimizacione algoritme za analizu podataka.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Dr Vladimir Jaćimović				
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja. Vježbe. Konsultacije. Kolokvijum. Završni ispit				
Sadržaj predmeta:				
I nedjelja II nedjelja III nedjelja IV nedjelja V nedjelja VI nedjelja VII nedjelja VIII nedjelja IX nedjelja X nedjelja XI nedjelja XII nedjelja XIII nedjelja XIV nedjelja XV nedjelja XVI-XXI nedjelja	Zadatak neprekidne optimizacije. Neophodni i dovoljni uslovi prvog i drugog reda. Osnovni algoritmi optimizacije. Gradijentni spust i evolucionarna optimizacija. Gradijent i metrika. Prirodni gradijent. Momentum Stohastički gradijentni spust. Gausova raspodjela u vektorskom prostoru. Matrica kovarijacije. Evolucionarna optimizacija u neprekidnom prostoru. CMA-ES. Kolokvijum Metod maksimalne vjerodostojnosti. Maksimizacija log-vjerodostojnosti. Procjena očekivanja i kovarijacije u Gausovoj raspodjeli. Zadatak optimizacije. Metodi generacije slučajnih vektora. Inverzija funkcije raspodjele. Metod prihvatanja-odbijanja. Mješavina Gausovih raspodjela kao statistički model. Parametri. Modeli sa latentnim promjenljivim. Algoritam očekivanje-maksimizacija (EM algoritm). Završni ispit i popravni završnog ispita			
OPTEREĆENJE STUDENATA:				
Nedjeljno		U semestru		
Broj sati: $5 \times 40/30 = 6$ sati i 40 minuta Predavanja: 3 sata Vježbe: 1 sat		Nastava i završni ispit: 4 sata $\times 16 = 64$ sata Neophodne pripreme (administracija, upis, ovjera prije početka semestra): 6 sati i 40 min $\times 2 = 13$ sati i 20 min Ukupno opterećenje za predmet: $5 \times 30 = 150$ sati Dopunski rad: 0-30 sati Struktura opterećenja: 64 sata (nastava) + 13 sati i 20 min (administrativna priprema) + 72 sata i 20 min (dopunski rad)		
Literatura: D. P. Kroese, J. C. C. Chan "Statistical Modeling and Computation", 2 nd Edition, Springer, 2025. I. Goodfellow, Y. Bengio, A. Courville "Deep Learning", MIT Press, 2016.				
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Kolokvijum 50 poena . Završni ispit 50 poena. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.				
Posebne naznake za predmet: Nastava se može izvoditi na engleskom jeziku.				
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio katalog: prof. Dr Vladimir Jaćimović				